

**UCHWAŁA NR XIV/110/11
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 22 grudnia 2011 r.

w sprawie Programu Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Świeszyno

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591; z 2002r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203; z 2005r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241; z 2010r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675; z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 217, poz. 1281), oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375), w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (tj. Dz. U. z 2011r. Nr 24 poz. 128) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Przyjmuje się Program Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Świeszyno na lata 2011-2015.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świeszyno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Świeszyno oraz na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świeszyno.

Program Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Świeszyno na lata 2011-2015

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r., Nr 24, poz. 128),
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
4. Ustawa z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (tj. Dz. U. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. z 2007 r. Dz. U. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

Wg definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowiem określa się „stan pełnego dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”.

W odniesieniu do przytaczanej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego. WHO, Unia Europejska oraz organy administracji publicznej Polski opracowały szereg dokumentów określających modele opieki psychiatrycznej.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego,
- 2) zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- 3) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
- 4) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Niniejszy program określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Gminny program obejmuje propozycje działań w obszarze ochrony i promocji zdrowia psychicznego na terenie Gminy Świeszyno.

W Programie położono nacisk na zadania z zakresu promocji zdrowia zaburzeń psychicznych, zapewnienia dostępności do świadczeń zdrowotnych i innych form opieki

w środowisku rodzinnym i lokalnym oraz budowie partnerstwa i współdziałania pomiędzy wszystkimi podmiotami współuczestniczącymi w realizacji proponowanych zadań.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Świeszyno jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizowanych zadań, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej, przyznaje świadczenia pomocowe w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz pomocy instytucjonalnej (kierowanie do DPS).

Do zadań własnych gminy należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ponadto Gmina Świeszyno realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- upośledzone umysłowo,
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych, lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990 – 2007 r., wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1.629 do 3.571 na 100 tys. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50% (z 362 do 542 na 100 tys. ludności) w opiece stacjonarnej.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeszynie w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało (nie dotyczy usług w ośrodku wsparcia):

- w 2008r. - 17 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2009r. - 18 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2010r. - 18 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opieka psychiatryczna i wsparcie osób chorujących psychicznie i upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych w Gminie Świeszyno zorganizowana jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w następujący sposób: 1.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w 2008r. - 2,
- w 2009r. - 2,
- w 2010r. - 2.

2. Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w 2008r. - 2,
- w 2009r. - 0,
- w 2010r. - 0.

3. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne i rodzinne, realizowane w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

4. Obejmowanie wsparciem osób chorujących psychicznie i upośledzonych umysłowo należy do Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Koszalinie. Ze wsparcia skorzystało:

- w 2010 roku - 195 osób.

5. Na terenie Gminy w roku 2011 jest 20 dzieci poniżej 18 roku życia objętych nauczaniem specjalnym lub dowożonych do ośrodków rehabilitacyjnych.

III. PRIORYTETY I DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Gminy Świeszyno.
2. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia środowisku.
4. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego.
5. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
6. Przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi.
7. Tworzenie instytucji poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.
8. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych odpowiednio do grup docelowych.
9. Szersze uwzględnienie zagadnień związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu, a także uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
10. Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego, w tym działań edukacyjnych.
11. Współpraca Gminy Świeszyno w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Koszalinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE” w Świeszynie, oraz organizacjami pozarządowymi.

IV. ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH DLA PROGRAMU OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GMINIE ŚWIESZYNO ZGODNIE Z NARODOWYM PROGRAMEM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Świeszyno przyjęty na lata 2011-2015 określa kierunki działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Wskazane powyżej priorytety będą realizowane w szczególności poprzez działania w ramach Programu.

Cele szczegółowe w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cele szczegółowe w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej:

1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Cele i zadania:

Cele, zadania	Podmioty odpowiedzialne	Termin realizacji
Cel główny 1: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.		
<p>Prowadzenie kampanii informacyjnej o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego, skierowanych do dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzenie działań z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Prowadzenie wczesnej diagnostyki i interwencji w zaburzeniach rozwoju u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.</p>	<p>Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Świeszyno (Dunowo, Konikowo, Niedalino, Zegrze Pomorskie)</p> <p>Gimnazjum w Świeszynie,</p> <p>Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świeszynie,</p> <p>Zespół Dzielnicowych w Świeszynie</p>	2011-2015
<p>Szersze uwzględnienie zagadnień związanych z ryzykiem wystąpienia zaburzeń psychicznych u osób nadużywających alkoholu lub z innymi uzależnieniami</p> <p>Organizowanie w Gimnazjum prelekcji pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego.</p> <p>Organizowanie spotkań dla klas I-III oraz IV- VI o charakterze poznawczym</p>	<p>Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>Gminny Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, pracownicy GOPS,</p> <p>Szkoły Podstawowe i Gimnazjum w Świeszynie.</p>	2011– 2015
<p>Podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczenie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych.</p>	<p>GOPS,</p> <p>Szkoły Podstawowe,</p> <p>Gimnazjum w Świeszynie,</p> <p>Urząd Gminy Świeszyno.</p>	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.		
<p>Kierowanie na badania dzieci oraz młodzież, u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.</p>	<p>Szkoły Podstawowe i Gimnazjum.</p>	2011 - 2015
<p>Porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi, kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego</p>	<p>GOPS w uzgodnieniu z NZOZ.</p>	2011 - 2015
<p>Poradnictwo i pomoc osobom w sytuacji kryzysu emocjonalnego, psychicznego. Kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego.</p>	<p>Psychiatryczne Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, GOPS.</p>	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.		
<p>Organizowanie wsparcia mającego na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę kondycji psychicznej i fizycznej.</p>	<p>GOPS</p>	2011 - 2015
<p>Organizowanie dni otwartych, prezentacja twórczości, umiejętność, wyjazdy do kina, wycieczki, turnusy.</p>	<p>GOPS</p>	2011 - 2015
Cel główny 2: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.		
Cel szczegółowy: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej.		
<p>Współpraca ze służbami opieki psychiatrycznej na terenie gminy, powiatu i miasta Koszalin.</p>	<p>Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świeszynie,</p> <p>Oddział Psychiatryczny w Koszalinie - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDISON w Koszalinie,</p> <p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koszalinie,</p>	2011 - 2015

	Psychiatryczne Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	
Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.		
Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kierowanie do DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi, kierowanie na komisję do spraw orzecznictwa.	GOPS	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi		
Kierowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do PUP w Koszalinie (środki PFRON) w celu kontaktu z pośrednikiem pracy i uzyskania informacji na temat możliwości ubiegania się o: - sfinansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania osoby niepełnosprawnej, - uczestnictwa w instrumentach i usługach rynku pracy określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, - udzielanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.	GOPS	2011 - 2015
Cel szczegółowy: Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy		
Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	Wójt Gminy Świeszyno	2011 - 2015
Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	Powołany Zespół do koordynacji i monitorowania	2011 - 2015
Przygotowanie aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	Urząd Gminy Świeszyno	2012 - 2015

Niniejszy Program określa najbardziej istotne elementy polityki zdrowotnej Gminy Świeszyno i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców.

V. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

- Środki własne gminy Świeszyno,
- Środki własne realizatorów zadań,
- Środki pozyskane w ramach programów ministerialnych,
- Środki NFZ, w ramach zawartych kontraktów,
- Środki z PFRON,
- Środki pozabudżetowe,

VI. KOORDYNATOR PROJEKTU

Kierownik GOPS

VII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Corocznie będą przygotowywane informacje z realizacji zadań za rok poprzedni, które przesyłane będą do Ministerstwa Zdrowia lub do wskazanego przez Ministerstwo Podmiotu w terminie do 15 maja każdego roku.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Realizatorzy zaangażowani w realizację poszczególnych działań monitorują potrzeby oraz zmiany ilościowo – jakościowe, które będą stanowiły podstawę do dokonywania zmian w poszczególnych działaniach programu.

IX. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie;
2. Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie;
3. Szkoły Podstawowe w Dunowie, Konikowie, Niedalinie i Zegrzu Pomorskim oraz Gimnazjum w Świeszynie;
4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE” w Świeszynie;
5. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
7. Zespół Dzielnicowych w Świeszynie,
8. Urząd Gminy Świeszyno.